

KÖSSI KAATRA

KYTTÄ

WALFRID
KAUHANEEN.

KÖSSI KAATRA

KYTTÄ

TAMPEREELLA 1906
HÄMEEN KIRJAKAUPPA

Tampereella 1906
Luukkosen ja Kumpp. kirjapainossa.

Sisälllys:

I.

	Siv.
Kyttä.	5

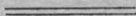
II.

Sonetteja	25
---------------------	----

III.

Matkan varrella	51
Lupauksia	52
Orvon osa	53
Oli kuudanyö	54
Ole vapaa	56
Impyen huvi	57
Meren taa putosi päivä	58
Tule pois	59
Ero	60
Tovin vain	61
Kaunis — kauniimpi	62
Unilaulu	63
Sairas mies	64
Uni sekin	66
Huolen tullen	68

En pääse	69
Kumpa	70
On niinkuin	71
Syntiä tehnyt	72
Surusta iloon	74
Lempemme puu	77
«Olet ahne»	78
Rikasta riemua	79
Kuten tahdot	80
Helmiä sataa	81
Nyt koitetahan	82
Korkia Veisu	83
Verhoton kauneus	84
Helluntai	85
Arolempeä	86
Vereni	88
Palava pensas	89
Oi kumpa	91

KYTTÄ

Kevättalvella 1905

*„Ken kerran katsoi kauneimpaan,
sen silmät huijentuivat,
sen silmät siinä ainiaan,
kautt' elämänsä uivat.“*

I.

Ma ajan hiiden hirveä,
niin villiä ja virmaa,
mi lumiaavan äärellä
vapaana kiitain kirmaa.

Nyt vasta löysin jäljet sen,
kun kauvan noita hain ma,
kun erämiehen murheiden
kaikk' kauhut tuta sain ma.

Kun ylivoimin taistelin
ja monta kertaa vaivuin
ja epäilystä kuuntelin
ja tuskan alle taivuin.

Nyt vasta löysin jäljet sen,
ja vannon: niitä seuraan,
vaikk' kiini koskaan saisi en
ma pyhätöiden peuraa,

Yöt, päivät hiihdän jälkiään
ja erämaata matkaan,
ja kotihini kääntymään
mua ei saa jumalatkaan.

Näät päässä tien on kaikkeni,
vaan tyhjä takanani;
jos katsoisinkaan taakseni,
niin ois se kuolemani.

II.

Ma unta näin, kun nukkunut
ma olin nuotiolle:
ol' linna uljas kohonnut
öiselle hongikolle.

Ja linnass' istui neitonen,
seessilmä, silkkitukka,
laps laulujen ja leikkien,
maan_kaunokaisin kukka.

Ma olin köyhä laulaja,
mi linnan neittä lempi,
mut ritarilla korskalla
ol' linnan immen hempi.

Ja kaiutellen kanneltain
ma lemmestäni lauloin,
mut ihanaista impi vain
ritariansa kauloi

ja mulle säälihymin soi
ja palkaks lantin antoi —
ja asemies se immen, oi,
häävuotehesen kanto.

Ja häissä linnan neitosen
ja soturin ma soitin,
mut silloin kerran viimeisen
myös kanneltani koitin.

Häät juotuaan näät rouvineen
pois korska herra matkas
ja silloin kaiho kanteleen
hiushienot kielet katkas

ja silloin loppui laulukin
ja loppui laulajakin,
min haamu tielle syöstihin
laill' luihun kulkurakin.

III.

Ma näin jo sen, ma näin jo sen,
näin unelmaini pyhän
ja eessä sielun silmien
sen nään nyt yhä, yhä!

Ma kuljin kohti kukkulaa,
min päällä päivä hohti,
kun sinne erä-kulkijaa
halk' korven jäljet johti,

ja kun ma pääsin päälle sen,
päin hiiden hirvi juoksi
ja silmät tulta tuiskien
se luontelihe luoksi.

Ma kohta jouta jännitin
ja kaarta koitin äkin
ja sydämeensä silmäsin
ja koitin tähdätäkin.

Mut yksi ainut katse sen
mun käteni jo nitoi,
yks lieska silmäin syvien
mun vangiks kohta sitoi.

Sen silmät suitsi salamaa,
pyhintä pyhää tulta.
Oi, niiden eessä kalpeaa
on kuun ja päivän kulta.

Ja niiden eessä ihminen
vain vapisee ja vaipuu
ja maahan kääntää katsehen
ja polvillensa taipuu.

Niin minäkin. Mut tovin vaan
mua katsoi tuo ja — lähti
kuin ukonnuoli radallaan
tai taivon lentotähti.

Ja keskell' erämaata ma
taas ypö-yksin kuljin,
mut jumalaisen kuvansa
ma sydämeeni suljin.

Ja kera sen mä hiihtelen
ja iloitsen ja huolen,
ja jos ma kaadun korpehen,
niin kera sen ma kuolen.

IV.

Kun viima vinkuu, tuuli käy
ja lunta tulla tuiskii,
maan yllä ilta hämärtäy
ja puista peikot kuiskii,

kun jäljet hukkuu hankehen,
ja väsymys mun valtaa,
niin näin mä silloin laulelen
pois tunnon tuskan alta:

»Oon erämies
ja luoja ties
ma koska päätän retken
ja tokko saan
ma koskonkaan
elää sen suuren hetken,

kun hirveni
on omani,
on suuri saalis mulla,
min vuoksi ma
sain taistella
ja tänne asti tulla.

Mut surren en,
en huoaten
ma taita taipaletta
ja säästään
vain soittelen
ma kaihon kanteletta.

Oon erämies
ja luoja ties,
se tahdon myös ma olla
ja työni tän
vain pyhitän
kuin mies ma taistelolla!»

Näin virttä vierrän, sävelin
ma sydänsurut suistan
ja toivonlapsen laulelmin
yön peikot pois ma puistan.

V.

Mun on niin outo olla nyt,
ett' ihan ihmetyttää;
ma tovin olen itkenyt
ja nyt mua hymyilyttää.

Tää tunne suuren ilon on
tai suuren surun enne.
Saas nähdä, poika hongikon,
ma minne tästä menen.

Ma käynkö tuonen tuskihin
ja manan merta soudan
vai jumalainko juhlihin
ma koito kohta joudan?

VI.

Vain kangastusta kaikkiko
ja haavehien harhaa? —
Oi julma, kylmä kohtalo,
kun veit sa multa parhaan!

Viel' ihan äsken edessään
sen sorja varsi väikkyi,
sen kaunokarva kimmeltäin
kuin pehmyt laine läikkyi.

Ja tyhjä taas on erämaa
kuin vain se olla voipi.
Taas erämiesi huoahtaa
ja yksin unelmoipi.

On eräikäyjän elämä
vain unta, unta, unta,
sen onni valhe pettävä,
sen suvi lunta, lunta.

Ja: sentään kaikki kaikessa
vain unet ovat hälle.
Siis: kiitos, kiitos kaikesta,
min soitte etsijälle!

VII.

Mua onni seuraa: eelläni,
vaikk' etähällä vielä,
ma taas jo nään mun hirveni
kuin utukuvan siellä.

Kuin päivä paistaa karva sen
halk' autereisen aamun.
— Oi, ootko tähti toiveiden,
vai lietkö vain sen haamu?

Kuin uhritulen kyventä
sen tumma silmä syytää.
— Oi, lietkö tuo, jot' etsijä,
mies erämaassa pyytää?

On kiire sillä, mulla myös.
Voi, korven silkoselkää!
Jo heitä pois tuo turha työs
Ja älä mua pelkää.

Ma saan sun kiinni kuitenkin;
mut en ma sua surmaa.
Sen sortaisinko verihin,
mi elollansa hurmaa?!

En! — Etees panen pauloja,
sun sidon silkkiköysin
ja koskematta kotia
vien saalihin, min löysin.

VIII.

Yönuotioiden unet luo
niin monenmoiset haaveet
ja tulen tuike luokse tuo
niin lopen oudot aaveet.

Ne ympärillä kärkelee,
ne kiertelee, ne kaartaa,
mua ilkkuen ne katselee
ja kaikkialta saartaa.

Viim' yönäkin ma kummat näin,
kun silmät kiini painui:
mies lappalainen jäljissään
mun henkeäni vainui.

Hän, pakanakin, pyhintä
mun hirveäni pyysi —
ja saadakseen mun tieltänsä,
salassa nuolta syysi,

ett' yksin herra erämaan
hän, kurja, olla saisi,
ja peuran rintaan peitsen vaan
hän äkin upottaisi.

Hän kulki kuusten varjoja
ja petäjikköön lymyi,
ja sieltä, kosto katseessa,
hän väijyin mulle hymyi.

Mut vihdoin viimein huomasin
ma turman tuojan toki
ja silloin sielu syntisin
myös kuolemansa koki.

Ma piilouduin taakse puun,
ja kun hän luokse ensi,
niin vasamani kirottuun
kuin koston nuoli lensi.

Ma kau'an tarkkaan tähtäsin
ja tähtäsin kuin peto
ja lumikääreliinoin
näin kaatui kurja eto.

Kun heräsin, niin peloitti
mua vielä unen uhka;
mut huomenkoi myös heloitti
päin nuotioni tuhkaa.

IX.

Me lennetään, me lennetään
kuin lemmon lentimillä,
on huima kulku miehen tään,
mutta nopsa myös on sillä.

Ei taakse katso kumpikaan,
ei hetkeksikään herkee,
vaan kiihdyttää vain kulkuaan.
On aika kallis, kerkee.

Nyt kestä, kestä metsämies
ja kuntos kaikki käytä
ja päähän asti hiihdä ties
ja toivehesi täytä:

On saalis suuri, suuri niin
kuin unelmaisi summa.
Mut työläs saada saarroksiin
on korven kuulu kumma.

X.

Jo välimatka vähenee
ja lyhenee jo varmaan;
niin lähellä jo kajailee
nyt muoto metsän armaan.

Jo tovin päästä tavotan
ma salon sulosorjan
ja hellin sormin solmian
ma nopsajalan norjan.

Vaan — tyynny, tyynny tuntoni,
oi, rinta, riemus salaa;
näät, silmäpari peurani
viel' uhman tulta palaa.

XI.

Taas nään sen silmän vehreän
kuin hyrskyhelmen ikään,
ei hurmata mua enemmän
voi maailmassa mikään.

Ken kerta katsoi kauneimpaan,
sen silmät huijentuivat,
sen silmät siinä ainiaan
kautt' elämänsä uivat.

Hän muust' ei enää tiedäkään,
ei tunne muuta mitään,
hän maailmasta itseään
pois paenneena pitää.

Kuin erämaa on maailma muu,
kun siihen silmät lainaa,
on kuollut kukka, kuollut puu,
jok' ihminen kuin vainaa.

XII.

Nyt lentää silmu suopungin,
niin että ilma vinkuu —
se tokko kiertää kaunihin
vai sivuitseko sinkuu?

Nyt onnen arpa heitetään.
Saas nähdä, tokko voitan
ja kytken korven tähtipään
vai suottako ma koitan?

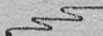
Ma vapisen ja vaalenen
ja silmät kiini uotan:
ma onneani epäilen
ja silti siihen luotan!

XIII.

Nyt erämaa sa kumarra
ja korpi kolkko köyrry,
pääs, petäjikkö, taivuta
ja salo suuri nöyrry!

Mull' on jo ihme erämaan,
on hiiden hirvi ylpee,
mi jumal-kauneudessaan
kuin kultamerta kylpee.

Työ tehty. Olen voittanut,
mit' toivoin elämässä,
kun kaikki olen koittanut
ja määrämpää on tässä.

SONETTEJA

Keväällä 1905.

„Niin lähellä kuin veri sydäntäni
mua oot sa armas, enkä sinusta
voi saada enään irti itseäni,
vaikk' koittaisinkin siteet ratkoa.“

1.

Oi kiitos luojan, että mieronmiesi
tok' edes unta kyllin nähdä saa,
kun ammoin tuhaks tummui toivon liesi
ja tuskaa elontaival tarjoaa.

Niin monet kerrat kurja iskut siesi
ja kesti kohtaloa kolkoimpaa,
kun lohtunaan hän kärsiessään tiesi,
ett' auvon antaa unetarten maa.

Ja kaiken myöskin hälle unet soivat,
nuo unet armaat, hienot, valoisat;
ne yksin hälle uskallusta loivat

ja väsynyttä kauas kantoivat;
ne elämän ja elinvoimat toivat,
kun — onnenharhat nähdä antoivat.

2.

Ma palvelen sun silmiesi tulta
ja sille uhraan, sille kumarran.
Ja tulen papitar sa olet, kulta,
ja sulle polveni ma notkistan.

Ja sinä synnit synkät otat multa,
sult' anteeksantamusta odotan,
ja suusi sanoja vain varron sulta
ja niille rauhani ma rakennan.

Ja kun ma jälleen nostan katseheni,
niin olen kuningas ja kruunupää,
ja uus ja uljas on mun sydämeni,

en tunne tuskaa, kuolon ikävää,
vaan rikkauteen elonriemujeni
kaikk' kauhumuistot mustat multa jää.

3.

Ei müttä, kuule kulta, lapsukainen,
mi kätkyessä totuit nukkumaan,
sa olet ainut, pieni pikkurainen,
ja sua, sorja, tuutia ma saan.

Vaan viekas, virkku oot sa armahainen,
et nuku paljo, tuskin ollenkaan,
ja teiskaat, teutaroit ja sodit vainen
ja nenää nyrpistät sa ahkeraan.

Ja — usko pois — on täysi tosi mulla,
kun sulle hussalullat laulelen
ja tuskin tahdon toimehen ma tulla,

Mut en ma sentään tointa vaihda, en.
Kun hyvä vain on oikein olla sulla,
niin vähät silloin muuta muistelen,

4.

Miks vielä viivyt? Miks et etelähän
pois kiidä kiirein kaukorannan taa?
Miks vielä viivyt? Miks et etsimähän
jo lähde maata valonvalkeaa?

Sa nääthän, että syksyn hämärähän
jo verhoutuu Lapin laaja maa
ja että talven taikapimeähän
sun pesäs pieni pian katoaa.

Vai säälisitkö, sorja, surunlasta,
mi lohdun löysi liverryksissä,
löys toivon tuikahduksen laulannasta,

mi sydämeensä helkkyi syömestäs?
Oi ällös, ällös, armas! Kuolemasta
vain varo, riemurinta, itseäs!

5.

On väärä puhe, että Boaksensa —
 tuon kaunihin, mi nukkui vuoteellaan
 ja unikuvin näki kultasensa,
 mi lemmellensä nauroi, nauroi vaan —

luo hiipi Ruth ja painui povellensa,
 soi tulihuulin hälle suukkojaan
 ja kaikki ukset aukas sydämensä
 ja kuumin käsin kauloi kalleintaan

ja palavana vannoi valojansa
 kautt' tähtitaivahan ja meren, maan
 ja — yösen viipyi luona armahansa

ja poistui vasta aamun valkeaan.
 — Noin ei hän tehnyt! Ei, vaan majassansa
 Ruth unta palvoin nauroi Boastansa.

Hyvä jumala! Minne ma uuvuin nyt,
 mihin itseni vietellä annoin?
 Miten kauan jo allani hyllynnyt
 suo suuri on kaukorannoin?

Hyvä jumala! Ketä olen lempinyt
 ja kelle ma kaikkeni kannoin,
 kenen silmistä olen minä syttynyt,
 ketä kauan ma seurata vannoin?

En tiedä, en tiedä, en aavista,
 vaan yksin ma värjyn ja vaivun
 ja pettymykseni painosta

alas maahan asti ma taivun
 ja hiljaa hiudun ja toivosta,
 erä erältä hukun ja haivun!

7.

Kuninkahansa eessä karkeloipi
Salome, itämaiden ihanin,
symbaali helisee ja harppu soipi,
kun tanssii tulisilmä suloisin.

Ja hiljaisuuden halki humajoipi
sävelten hurma vankitornihin,
min paasilattialla unelmoipi
mies idän ylevistä ylevin.

Ja säveleitä kuullen vanki havaa
kuningasunistaan ja värähtää
ja autuaana kättä vapahtavaa

ylhäältä odottaa hän pyhimpää.
Vaan Kastaja kun katsehensa avaa —
niin piilu pyövelin vain välähtää.

8.

Niin monta kertaa rinnan riemun soiden
keväisin helkkyväisin sävelin
ja juuri kuulless' ihanuutta noiden
saa sydämessä sijan surukin.

Niin monta kertaa mielen ailakoiden
ja tunnon ollen sopusointuisin,
jo luokse hiipii huolen peikot, joiden
jäljissä seuraa tuska ankarin.

Ja kesken hymyämme herttaisinta
on niinkuin lentäis peitsi povehen
ja on kuin oisi repaleina rinta

ja jähmettyisi veri suonien,
ja tätä kauhistusta kamalinta
et pääse pakoon, vältä väistäen.

ovv

Ja ihanansa eessä polvillansa
 Antonius viipyy. Hetket kiiruhtaa.
 Vaan Cleopatra säästää suukkojansa
 ja maassa maaten urho odottaa.

Ja suuri Rooma seisoo surussansa
 ja huolen alla huokaa kuulu maa,
 mi joka hetki vartoo vahvintansa,
 miest' uljahinta, miestä korkeaa.

Mut aika kuluu. Kuningattarensa
 edessä värjyy maailman mahtavin,
 muut unohtain ja juopuin uniensa

uduissa elää haavehekkumin,
 kun — ruoste tahraa terät kalpojensa
 ja vaipuu valtakunnat sankarin.

10.

On Isisjuhla. Kansaa tulvanansa
on kadut kaikki. Jumalattaren
kultaista kuvaa seuraa vaunuissansa
myös pyhä neitsyt, immyt Isiksen.

Timanttidiadeem', on otsallansa,
kyykkäärme kiertää ympärillä sen
ja valkohuntu kätkee kasvojansa
hopeavaippa valuu varrellen.

Ja avopäin ma astun vakavana
kuin pyhyys itse, enkä kumminkaan
Isiksen vuoksi huokaa hartahana,

en miellä muiden seuraa vaunujaan.
En tunne häntä. Jumalainoana
ma papitarta pyhää palvon vaan.

Suo kätes mulle, katse kaunis heitä
 ja siunaukses mulle myötä suo;
 on eron hetki tullut, muita teitä
 mun käydä täytyy määrän oudon luo.

Mun mennä täytyy. Kulta, kyyneleitä,
 joit' eron tuska silmihini tuo,
 ja joit' on viljoin, en ma sulta peitä,
 vapaasti vainen virratkohon nuo.

Mut kysellä sa saa et, miksi lähden
 pois kauas, kauas, kauas luota sun;
 on vastausta vailla suuni mun,

ma vaiti pysyn pyhimpäni tähden.
 Mun mennä täytyy. Jumalien nähden
 tie luota sun käy miehen murretun.

12.

Niin lähellä kuin veri sydäntäni
mua oot sa armas, enkä sinusta
voi saada enää irti itseäni,
vaikk' koittaisinkin siteet ratkoa.

En irti pääse; liki, lähelläni
oot joka hetki, joka ainoa,
kuin poltinrautamerkein sisimpäni
kuvaasi, kulta, kantaa kalleinta

Ja vannon, että haudan partahalle
se selvin piirtein siellä säilyvi,
on yhtä sees, ei peity tomun alle,

vaan aina puhtahana päilyvi,
ja, vaikka vaeltaisin tuonelalle,
se siellä vielä mulle häilyvi.

Pois kulje kauas, kulta, kallehuinen
 poloisen poian luota kiirehin
 ja ole vieras mulle niinkuin muinen,
 kun ensi kerran sun ma kohtasin.

Sa olet riemun neiti naurusuinen,
 mun tuttavain on tuska katkerin,
 jost' ei voi päästä polo tuiretuinen,
 jos vaikka voimaa miehen käyttikin.

Jos jäisit luokseni, niin uhrausta
 kallista liian ois se sulta vaan
 ja onni tuo, jot' toivot, kangastusta,

ja palkkas parhain mustin murhe maan.
 Oi tähtes, kulta, tuosta aattelusta
 jo sieluntuskat tulisimmat saan.

Kuin kaksi kotkaa nuorta, voimakasta
me aurinkoiden luokse ennetään
ja ylös tästä maasta matalasta
planeettileikkihin me lennetään.

Ja niinkuin kaksi kaiken valtijasta
äärettömyyksissä me liidetään,
ja levähdetään lennostamme vasta,
kun kaunehimpahan me kiidetään.

Ja yllä maisen onnen, onnettuuden
ja maisten riemujen ja huolien
me aloitamme elämämme uuden

ja elämämme laulun suloisen
ja julistamme uuden jumaluuden,
ja lemmeämmme armas luomme sen.

Sun suustas, jota suutelin, ma halaan
 nyt saada sanan selvän, totisen
 ja säälin vuoks' sa totuut' älä salaa,
 vaan anna haastaa halun, tuntehen.

Sa sano, eikö rakkaus, mi palaa
 öin, päivin, aina pohjass' sydämen,
 voi lääkitä ja lämmintänsä valaa
 riemuksi rinnan sairaan, suruisen?

Ja kun se tuot' ei voi, se onko silloin
 vain virvatulta, valhett' typerää,
 kuin kerjäläisen onnen uni illoin,

mi aamun tullen täyttymättä jää?
 Oi anna vastaus, jos taisin milloin
 sua vilu-viiman tullen lämmittää.

Mies erämaata matkaa. Keitahalle
on mieli hällä päästä. Jalkojaan
palava hiekka polttaa, kulkijalle
suo samum suukon tulihuuliltaan.

Ja nääntyä hän ompi tuskan alle
ja usein on hän kuolemaisillaan.
Vaan elämänä väikky kuolevalle
kosteikko ihanaisin erämaan.

Ja vaikka kangastust' on keitahansa,
mi askel askeleelta pakenee,
on sentään riemu hällä rinnassansa

ja sentään niinkuin mies hän taistelee
ja yhä elää keidasunistansa,
vaikk' kohti kuoloaan hän astelee.

Täss' seisoo mies, ei enää nuorukainen;
ma miehen mitan täytin juuri nyt.
En horju enää, enkä vaapu vainen,
kuin usein ennen on mun täytynyt.

Ma tiedän nyt, miss' onmpi onni mainen,
jot' on mun aatokseni tähdännyt
ja jota etsi maassa matkalainen,
vaikk' ennen suunnast' ei hän tietänyt.

Ma tunnen määräni, mut yksinäni
kentiesi kesken voin ma väsähtää.
Suo siis sa kätes, kulta, ystäväni

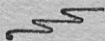
ikuinen ollos, miehen luokse jää.
Kun lähell' olet armas sydäntäni,
niin voimat saan ma jumal-jättilään,

Kahleissa makaa kalvas nuorukainen
ja tuskan perkele hänt' ahdistaa,
kun kuvat hälle luo, kuink' elo mainen
on helluntaissa, suvess' suuri maa.

Mut vankityrmässä' yö on tappavainen,
ikuinen, vailla valon pisaraa,
ja miehen mielikin on yhdenlainen,
kun kahleitaan hän katkotuks' ei saa.

Ei riitä voima, jonka surut veivät,
ei kuollut kunto, mennyt miehuus; eivät
kahleensa itsestänsä katkea,

ei mustat muurit maahan ratkea,
ei uksi aukee salvan päästäjättä
ja kaitselmus ei käytä ihmekättä.

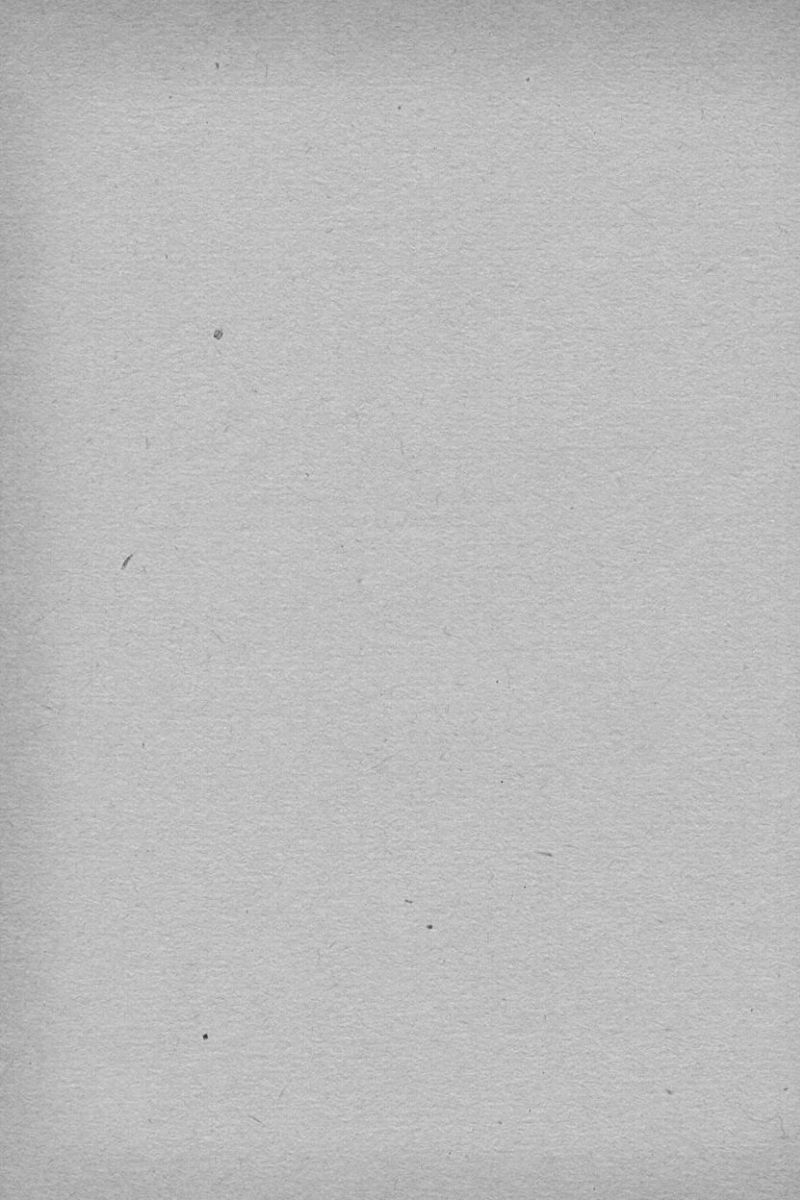

LAULUJA

Kesällä 1905.

*„Olit laulajan elämänlaulelma,
olit kulkurin kuoleman soitto,
hymy riemun ja kyynel tuskasta,
yön harso ja huomenkoitto.“*

1

Lupauksia.

»Sua en jätä koskaan» lausuit sa
ihan syvästä syömesi pohjasta.

Sua uskon. Mut joskus jos mielesi ois
mun luotani kauaksi kaikota pois,

niin sanasi saat sinä takaisin.
Näät, ennen ma uhraan itsenikin

kuin suruhun sortuvan suon ma sun,
joka onnehen ohjasit mun.

Matkan varrella.

Miks et sinä antanut suuta,
kun aijoit sa ainakin,
ja kun minä tuota uottaa
ja uskoa uskalsin?

Miks et sinä antanut suuta
ja rauhaani rakentanut,
kun kaipion alla se aivan
oli muruiksi musertunut?

Miks et sinä antanut suuta,
kun luotasi läksin pois,
kun kuninkahaksi orjan,
mun suukkosi vihkinyt ois?

Örvon osä.

Mun sulosuinen sirkkuni,
mun onnenlintuseni
pois muille maille matkasi
ja merten taakse meni.

Ja luona tyhjän pesänsä
nyt seison suruisana
ja tuudittelen sydäntä
niin kaihonkatkerana.

Oli kuudanyö.

Oli kuudanyö ja me kaksin
käsikädessä kuljettiin
meren rantamalla ja siellä
povi povehen suljettiin.

Oi, vieläkö armahin muistat
yöhetkeä herttaista?
Ma en ole ennen, en jälkeen
elänyt tuon vertaista.

Oi, muistatko kuinka me silloin
sadun lapsina liideltiin
ja kauaksi untemme maille
me miekkoset kiideltiin?

Miten tuskat ja murheet maiset
oli syömelle vennoimmat,
miten sieluihimme me saimme
sulohaaveet hennoimmat.

Miten henget valkeasiivet
meit' tiellämme palvoivat
ja taivahan tähtöset kirkkaat
joka askelta valvoivat.

Sano, jos sinä voit, mitä saattaa
yö tällainen tarkoittaa
ja voiko sen muistoa koskaan
pois povesta karkoittaa.

Ole vapaa!

En tahdo ma takoa kahletta
sun vartesi ympärille,
en haluni kaidetta rakentaa
sun povesi pyytehille.

Kuin ilmojen lintusen lentää suon
sun taivahan kannen alla
vapaana ja tahtosi ohjaksin,
maan lapsia korkeammalla.

Ja vaikka sa luotani lentäisit
ja kulkisit kaukomailla,
niin siunaisin sua sittenkin,
vaikk' oisinkin sua vailla!

Impyen huvi.

Pajupensaan luo tuli impyinen
ja siitä hän oksan taittoi
ja rallatellen ja naurellen
pajupillin tuosta hän laittoi.

Ja sitä hän soitteli *soittaakseen*
ja siin' oli kaunis ääni
ja kummaksensa tuon säveleen
sai kuullakseen koko lääni.

Mut huimapää oli impyinen:
hän soitinta liiaks' koitti
ja näin hän pillinsä pienoisen
sorasointuiseksi soitti.

Ja hän pois sen viskasi luotansa
ja — naureli katketakseen
ja taas ihan uudesta oksasta
teki pilliä soitellakseen.

Meren taa putosi päivä.

Meren taa putosi päivä,
kohoo kuu kuparikarva,
syttyy tähdet taivahalla.

Yön suussa iloisin sulho
tarpoo tietä. Tien takana
tupa on miehen mielitietyn.

Taival taittuu. Mies totinen
hätkähtää kuin kuolon tullen:
ei tuli tuvasta tuiki!

Kullan pirtti on pimeä,
pimeät sen pihtipielet,
syden synkkä sintsin muoto.

Käänty tieltä, pois palaten
ilta synkin syömessänsä,
yö pahin povensa alla!

Tule pois!

Tule pois, tule pois, tule lohduta mua,
ma hetkestä hetkeen ikävöin sua,
sua silmin nähdä jo halaan.
Niin kallionraskas on kaipioni,
ja kaihosta sairas sydämeni
pian tuhaksi tummaksi palaa.

Tule pois, ole luouani, viihdytä mua,
kun tuskahan näin olen pakahtua
ja onneni on niin vajaa.
Sua odotan niinkuin elämää,
joka kaikkeussuurena ylleni jää,
tai niinkuin vapahtajaa!

Ero.

»Jää hyvästi», ma huokasin,
ja sydämeni vapis,
ma rauenneena vavahdin,
kun valju voima naps.

Ja silmät kiilsi kyynelin
ja puhe puuttui suusta:
ma kevätsäästä haastelin,
kun taitanut en muusta.

»Mua ällös, ällös unhota».
Näin viimein sopertelin,
kun erohetken kaihossa
ankeessa surren olin.

»Mua ällös, ällös unhota».
Nuo muistatko sä vielä,
kun maailmalla kaukana
sa kuljet, kulta, siellä?

Tovin vain.

Tovin vain sinä kiikuit polvillain,
tovin nojasit rintaani vastaan,
tovin vain sua kallista kantaa sain
kuin jumala rakkainta lastaan.

Tovin vain olit armahin mun kokonaan,
tovin kerkeän, kiiruhtavaisen,
tovin tuns' surun mies-polo tunnossaan
ilon suuren ja sunnuntaisen.

Tovin kestävät vain ilot ihmisten,
pian pyhinkin onnemme kuolee,
vain tuokion rinta on riemuinen,
mut kauan se huokaa ja huolee.

Kaunis — kauniimpi.

Olit kaunis, kun ylpeät silmäsi löi
salamoita ja iskivät tulta;
olit kauniimpi sentään sa silloin kuin
näin kyyneleissä sun kulta.

Olit silloin siksi sa kauniimpi,
kun outoa oli tuo mulle,
ja kun, toki silloin ma ymmärsin:
olin kaunein myös minä sulle!

Unilaulu.

Yön tähti kimalla kirkas,
kuu varista kultiasi
kallehimman kammiohon,
kun kullan uni tulevi.

Hämyn hengetär hyräile,
vierrä virttä viehkeintä
kaunehimman korvan kuulla,
oman impeni iloksi,

että hän havahtumatta,
uinahtaisi yön ilossa.

Sairas mies.

Oli sairas mies ja hän toivoi
kevätaikaa armahimpaa,
jona aurinko korkeella kiertää,
jona kukkia versoo maa.

Ja hän syksyn kesti ja talven
yli pääsi hän ponnistain,
kun keväästä kaunisti unta
sai paljon nähdä hän ain.

Ja kun tuli näin kevät vihdoin,
suli jäät, suli nietokset
ja räystää riemusta itki,
palas lintuset poistunehet,

niin sairas mies tuo tunsi
ilon huutavan, hurjimman,
ja hän unohti sairautensa
ja vaivansa kurjimman.

Ja hän terveeksi itsensä uskoí
sekä lauleli riemuissaan,
ja oli kuin oisi hän ollut
uus sielulta, ruumiiltaan.

Vaan voi sitä sairasta miestä
ja voi hänen haaveitaan,
kun kevät se kaunis ja valkee
hänet mursikin multaan maan!

Uni sekin.

Ma raivasin tien erämaahan
ja kukkia kasvatin
polun varteen paljon, paljon,
ja — työtäni silmäilin.

Ja katso! se kaikk' oli ihmeen
ihanaa, sopusointuisaa,
ja muut' ei puuttunut tuosta
kuin kukkien kulkijaa.

Vaan silloin saavuit sa sorja
kuin kukkien haltijatar,
kuin korven keinuva keiju,
hämyn henkien valtijatar.

Ja viitaten sulle, ma lausuin:
»polun tuon minä sulle tein;
sen saat sinä armahin, koska
olet kallis sa sielullein.

Ma en sitä astua taida,
en kukkia kulkea saa;
korut nuo näät eivät siedä
mun jalkaini poljentaa.

Ma syrjässä seison vainen,
kun kuljet sa kaunoinen,
ja kaukaa, kaukaa ma riemuin
sun leikkiäs silmäilen».

Noin lausuin. Nyökäten päätä
jätin näin polun polkijaks sun.
Ma jäin. Mut riemusin vielä,
uni loppunut kun oli mun.

Huolen tullen.

Voi, että jäin ma sinusta
juur kun ma sinut löysin
ja kun ma luulin, että ma
sun sidoin vaskiköysin.

Voi, että onni unteni
kuin kuollut kukka raukee
ja maahan pilvilinnani
kuin tuhkakasa lankee.

Mut^{huoli} huoli pois! On elo tää
vain vaihtumista pelkkää;
tääll' ilon kannel heläjää
ja surun virsi helkkää.

Ne kilvan kaikuu keskenään
ja niitä kuulla täytyy,
siks että ruumis raihnas tää
yön ikijäähän jäytyy.

Nyt murhetta ja huomenna
ehk' erä ilon hurmaa.
Ma uskon, luonto, ettet sa
mua suruhuni surmaa.

En pääse —

Min' en pääse ja en minä koitakaan
lumouksesi kahleista päästä,
vaan jos sinä kerran ne irroitat,
mua hiukan sa silloin säästä.

Ovat kauniit kantaa kahlehet sun
ja eivät ne paljon paina,
ja hän, jota kerta ne vangitsee,
noit' tahtovi kantaa aina.

Kumpu —

Voi, kumpu me voisimme aina
näin toistamme lämmittää,
kun kohtalon viimat vinkuu,
kun uhkaa talvi ja jää.

Voi, kumpu me voisimme aina
tointoiseemme luottaa näin,
meit' tuska kun vartoo ja vaanii
mure mustin ja myrkykkäin.

Voi, kumpu me voisimme löytää
taas toisemme silloinkin,
kun onnemme muut kukat värjyy
värin kalpein ja keltaisin.

Niin — kumpu me armahin aina
näin toistamme lemmittäis,
ett' toistemme rakkaus aina
sois suojaa ja lämmittäis.

On niinkuin —

On niinkuin nyt minä laulaisin
mun viime virteni sulle;
mut tiedä en, kuinka ma kertoisin
mitä olit sa armahin mulle.

Sinä olit mun onneni rakentaja
ja mun onnettomuuteni luoja,
sinä olit minun rauhani raastaja
ja mun tuntoni tyynen tuoja.

Olit laulajan elämänlaulelma,
olit kulkurin kuoleman soitto,
hymy riemun ja kyynel tuskasta,
yön harso ja huomenkoitto.

Oi, kuinka ma voisia kertoakaan,
mitä soit, mitä et sinä suonut,
kun maljasta, mit' tulit tarjoamaan,
olen liiaksi paljo jo juonut.

Ja nyt humalapäisenä hoilailen
vai — myrkkyjuomanko join ma?
Vähät siitä, kun virteni viimeisen
näin loppuhun laulaa voin ma.

Syntiä tehnyt.

Miks en mä kätkey säkkihin
ja tomuhun ja tuhkaan,
kun kosto raskas, ankarin
mua jumalilta uhkaa?

Miks en ma kulje korpihin
ja kadu koito siellä,
kun oon ma sielu syntisin,
jok' astuu elon tiellä?

Ja mitä tein ma onneton,
mies hourupää ja hurja,
mies mieletön ja tunnoton
ja epäkelpo, kurja:

Ma mieronkäyjä poloinen
sain lahjan jumaloilta,
sain erän suuren, suloisen
ansaitsematta noilta.

Mut tuntenut en arvoaan
ja luotani sen heitin
ja jumalilta kokonaan
näin kasvoni ma peitin.

Ja taas ma kuljen tietäni
kuin köyhin kerjäläinen;
on sammunut mun syömeni
ja tuntoni on jäinen.

On paennut mun päiväni
ja hämärtää jo ilta,
mut illan laulut ylläni
soi kalman kamalilta.

Surusta iloon.

En tiedä, mik' on sattumaa
ja mikä muuta lienee,
vaan useasti kulkijaa
tääll' outo voima vienee.

Näät korven tietä kaameaa,
kuss' surun virttä kuulin,
ma astuvani ainiaan
täss' elämässä luulin.

Mut katso: äkin korpitie,
tuo kivinen ja karu,
mun kukkatanterelle vie,
jok' kaunis on kuin taru,

miss' uinuu ujot orvokit,
nuo viehkeät ja vienot,
ja ruusut, liljat, narsissit
ja sinikellot hienot,

jotk' kaikki, kaikki kumartaa
ja hymyilee ja huojuu
ja poimijaansa odottaa
ja kiehtovaisna nuojuu,

ja jossa, päällä kukkien,
käy niiden haltijatar,
suloinen tyttö tuoksujen
ja värin valtijat.

Hän auersiivin liitelee
ja vastahani kulkee,
mua hurmahuulin suutelee
ja sylihinsä sulkee.

ja kukkasin mun koristaa,
mun unelmilla täyttää,
maan armauden osoittaa
ja kauneuden näyttää

ja keijuen ja leijuen
mua edemmäksi johtaa,
kuss' silmä luonnon luomien
jok' ihanuuden kohtaa.

Ja kaiko ei hän tieltäni,
ei loitommaksi lennä
ja on kuin ei hän luotani
pois aikoisikaan mennä,

vaan ikipäiviks jäisi hän
luo miehen mieltymänsä,
sois hälle poven liekkivän,
sois hälle pyhimpänsä

ja korvenkäyjän keralla
hän kukkasihin hukkuis
ja mieron mies ja prinsessa
suudelmihinsa hukkuis.

Lempemme puu.

Ja jos ei kuki lempemme korkea puu
yli talven ja jos siitä kuivettuu
yks oksakin vaan,
niin katkaistaan
koko puu heti paikalla poikki.

Näet yksikin lehti jos kellastuu,
pian toistakin vartoo jo surman suu
ja ennemmin
tahi myöhemmin
kitukasvi on lempemme lehmus.

Ja tuo ei se koskaan olla saa,
ei saa, vaan tuoksuva tuoreuttaan
ja vehreyttään
yli syksyn sään
tuo olkoon tai heti kuolkoon.

Ja vaikka sen sortumus synnyttäis
ikituskan, mi rintamme pohjaan jäis,
niin: sortukohon!
Suru suurempi on
kuin kerjäävä riemu, mi huokaa!

„Olet ahne“ —

»Olet ahne», sa lausuit mulle,
kun suuteloitasi join;
mut silmäsi haastoi: kulta,
mua vieläi suutele. Noin!

Ja ahneuttani välttän
sinä juoksit luotani näin,
vaan kiiruhtaissasi erhein
sa riensit suutani päin.

Rikasta riemua.

Min' en tahdo mykkänä kulkea
ja muiden laiselta näyttää,
min' en saata suutani sulkea,
näin riemu kun rintani täyttää.

Mun täytyy tunteeni paljastaa
sanaratsujen kannettavaksi
ja rintani riemun paljastaa
koko maailmalle annettavaksi.

Kuten tahdot —

Kuten tahdot, olkohon menneeksi:
täys riemu ja sitten — surut!
Mut ylpeenä uhmaten viskaamme me
pois huonoimmillemme murut.

Täys tulkoon onni ja onnettomuus,
vain rohkea jotakin voittaa.
Pikar' pohjaan siis! Elo lyhkänen on;
äkin kuolemanhetkikin koittaa.

Veri villi ja kuuma kun^äkiihoittaa,
poviss' suitsuu hiiltävä huike,
himo liekkiä lyö jumal-leimuavaa
ja tuima on silmissä tuike.

Niin miksemme kuulisi kutsuntaa,
elo täys kun on eessämme vielä
ja kun voimia meillä on uskaltaa
ja kenkään meitä ei kiellä.

Helmiä sataa.

Helmiä, helmiä, helmiä sataa
kirkkaita kimaltavia,
päivän kultia, kuun hopeaisia,
syyslumen puhtoisia.

Mulleko nää, oi näitkö mulle
köyhälle kulkijamelle,
kahmalon täydeltä päärlystä armo-
polkuja polkenehelle?

Kyynelkarpalokullatpa vierii
armahan poskia pitkin;
Kroisokseksi ja rikkaammaksi
impeni näin minut itki.

Nyt koitellaan —

Nyt koitellaan,
kump' ennemmin kuivuu ja kuolee:
huul' liekkivä huuliin hautautuu,
tulikuuma on suu,
joka suutelon janossa huolee.

Ja ei jano sammu
ja ei tuli kielellä tummu,
vaikka suut ajat ankarat yhdessä viihtyy
ja huulien kosketus kiihtyy.

Ja tuliset kipinät suonihin kulkee
ja veri on hehkuvan kuumaa;
joka pisar janon polttavan itseensä sulkee,
ja sielua hourehet huumaa.

Ja on kuin uisimme tulista merta
min helmaan hukumme kerta.

Korkia veisu.

(3: 5).

Jerusalemin tyttäret, teitä
ma vannotan vaikenemaan
kedon vuohien kautta ja peurain,
ett'ette te herätä vaan
mun armaimpaani, mi nukkuu,
kunis itse hän valveutuu!

Verhoton kauneus,

Repäise halpa vaate pois,
mi verhoo varttasi,
esteettä kauneuttasi
suo nähdä silmäni.

Näät, hullu vaan ja saituri
helmensä kätkevi;
täys päiv' ei paista, jos sen ees'
on pilvi pieninki.

Suo nähdä ihanuutesi
mun kerta kokonaan.
Sen ansaitsen, ma vannon sen,
jos kuka koskonkaan.

En jaksa enää aavistaa,
en oletella, en,
vaan silmin nähdä täytyvi
mun kukka kauneuden.

Ja usko, että eessä sun
alastomuutesi
ma puhtahana värähdän,
ja sees on sieluni.

Helluntai.

Kuin pehmein ja valkein vaate
sa kiertäyt ympäri mun
ja ma helluntaitani vietän,
kun tunnen ma luonani sun.

Kuin läntisen tuulen ma tunnen
sun huultesi henkäyksen,
yö valkea ylläni uinuu
uun huulias suudellen.

Ja sun silmäisi säihkyssä nään ma
veet siintävät lainehineen,
sädeleikkien harhojen hurmat,
kilokarkelot kukkasineen.

Puut tuoksuvat, puhtaat ja norjat,
värit vehreät, vienoimmat,
ja sun äänesi soinnussa helkkää
suvensävelet hienoimmat.

Mun helluntaini sa valkee,
pyhä sunnuntaini sa sees,
älä salli, oi, älä salli
mun tuntea kaikonnees!

Arolempeä.

Aropoika kun lempii milloin
aron neittä, hän naiselleen
valan rohkean vannovi silloin
käden tarjoten immelleen:

Sua lemmin ja lempeni tähden
sinut tahdon ja ansaitsen
ja kerranpa heimosi nähden
sun nostan ma ratsaillen

ja vien sinut kanssani sinne,
kuhun kulkevi taival mun,
kuss' ei kysy suu: mihin, minne,
kuss' onni on mun sekä sun.

Sua lemmin, mut siitä ma vaadin
sun lempesi myös kokonaan
ja ankaran lain minä laadin,
jota nousen ma palvelemaan:

Jos vain olet uskon kerta,
petät lempeni koskonkaan,
niin puukkoni povesi verta
juo viimeiseen pisaraan.

Näin vannoo mies aron aavan
valan tummalle immellen
ja neitonen loppuhun kaavan
vain lausuvi amenen.

Vereni.

Mun vereni pyytää ja pyytää
ja se koskenä kuohahtaa
pian ylitse äyrähiensä,
jos esteittä vain ei se virrata saa.

Ja en sitä hillitä taida
ja en edes koitakaan,
koska luonnon sortoa köyhää
ja alhaisint' olis tuo teko vaan.

Veri vieri ja kiehu ja pauhaa,
yhä voimakkaampana siis,
sinis kun sinä tyynesi löydät,
ja salvoista halvoista huolios viis!

Palava pensas.

Sa oot se pensas palava,
min erämaassa näin ma
ja jonka luokse korvessa
hämmästyneenä jäin ma.

Oi katso, riisuin kenkäni,
kun paikka tää on pyhä,
ja polvistuin nyt eessäsi
ma vielä viivyn yhä.

Ja silmin seuraan liekkejä,
jotk' katsehestras valuu;
on kuollut mulle elämä
ja unhoittunut paluu.

Oi katso kuinka rintani
nyt puhdas on ja suuri
ja kuink' on valmis voimani
suurtöiden tekoon juuri.

Sa puhu vain ja käske, sun
sanaasi vaan ma vuotan,
yks' sana sun on käsky mun
ja voittohon ma luotan.

Oi anna merkki yksi vaan
ja valmis olen heti
ja vaivun vaikka alle maan,
jos sun ma täällä petin.

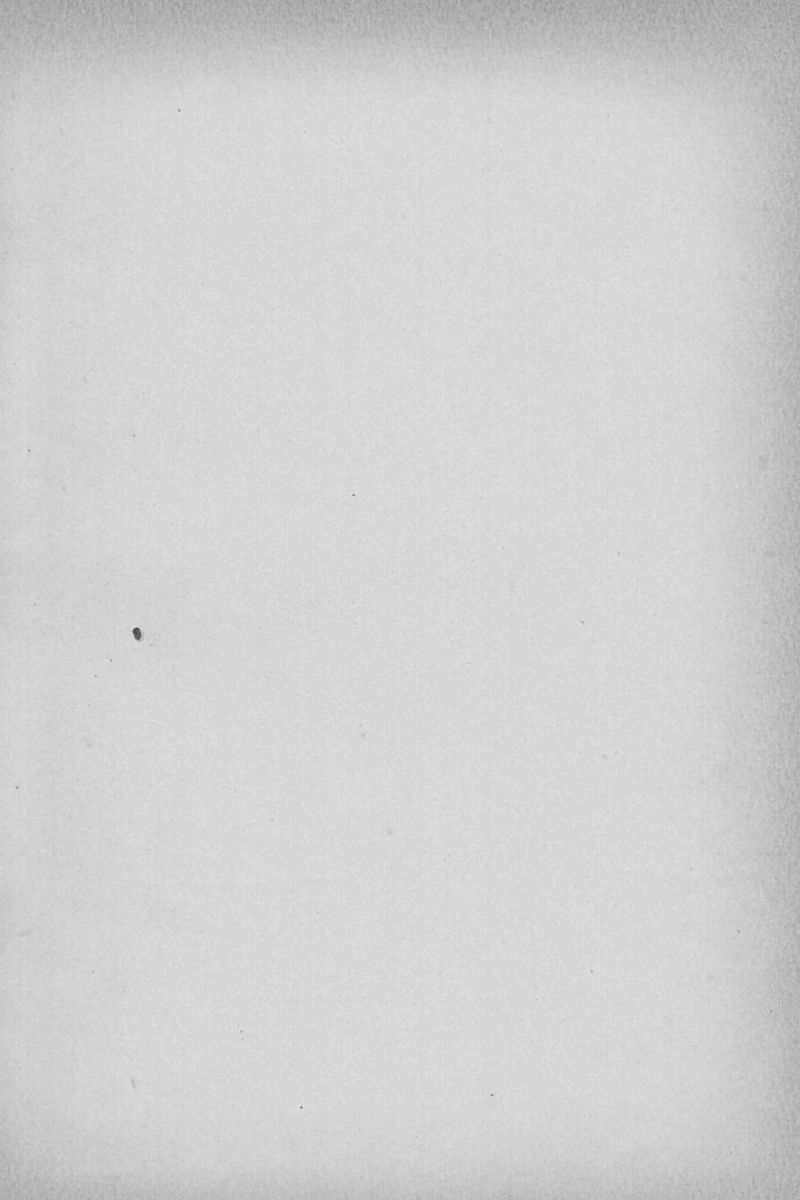
Oi kumpä —

Oi kumpä kiinni auringon-
säteitä saada vois,
niin solmiaisin seppeleen
ja seppel tuo sun ois.

Ja polvistuin sen laskisin
ma ohimoillesi,
ja sinä silmin lukisit
mun katsehestani:

Suon sulle, kulta, kallehin,
ma, mieronmiesi, tän,
vaikk' ansaitsetkin enemmän
ja *paljo* enemmän.

Hinta 2: ---.